

Motion till riksdagen 2020/21:2295

av **Anders Hansson m.fl. (M)**

Tolkkostnader

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över reglerna kring utbetalning för kostnader för tolk i syfte att öka medfinansieringsgraden för den som anser sig vara i behov av tolk, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Kostnaderna för tolkning inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten, våra statliga myndigheter och inom rättsväsendet har ökat drastiskt under de senaste åren. Förvaltningslagens 8 § fastslår att när en myndighet har att göra med någon som inte behärskar svenska eller som är allvarligt hörsel- eller talskadad, bör myndigheten vid behov anlita tolk. Kostnaderna för tolk betalas av allmänna medel.

Migrationsverket betalade under år 2014 ut 120 miljoner kronor för tolkkostnader. Arbetsförmedlingen uppgav att de under 2014 utbetalat ca 174 miljoner kronor. Även andra myndigheter som Försäkringskassan, Skatteverket, Polismyndigheten, Tullverket m.fl. använder sig av tolkar i sin verksamhet. Det är inte orimligt att förvänta sig att kostnaderna för tolkar, med anledning av 2015 års flyktingkris, kommer att visa på en kraftig uppgång. Bara i Sveriges Domstolar har kostnaden för användande av tolk i rättegångar kring brott mot person ökat från 13 miljoner till över 30 miljoner de tre senaste åren. Beräkningar av den totala kostnaden för stat, region och kommun beräknas i vissa fall under de senaste åren till flertalet miljarder kronor.

Rätten till tolk är en grundläggande rättighet för att en individ på bästa sätt skall kunna vara en del av samhället. En patient måste t.ex. förstå vad en läkare eller sjuksköterska säger, en misstänkt måste förstå de anklagelser som riktas mot densamme och myndighetspersonal måste kunna avge beslut som berörd klient förstår. Många anser nog också att detta förfarande är riktigt.

Frågan är dock när kostnaderna för tolk endast bör åläggas det allmänna. Få kan argumentera mot att en nyanländ flykting är i stort behov av tolk och att det allmänna bör ta kostnaden. Men hur är det med en person som varit i Sverige i kanske tre eller tio

år eller under ännu längre tid? Är det då fortfarande rimligt att skattemedel bekostar hela kostnaden för tolk?

Kostnaden för anlåtande av tolk bör i större utsträckning åläggas den enskilde om denne haft möjlighet och skälig tid på sig att lära sig det svenska språket. Detta medför såväl ett större incitament för personen att skyndsamt lära sig svenska som att statens tolkkostnader kan begränsas.

Rätten till tolk bör fortsatt vara en grundläggande rättighet, men det är orimligt att den rättigheten inte begränsas till dem som är i faktiskt behov av hjälp eller inte har möjlighet att påverka sin egen situation i syfte att minimera behovet av tolk. Genom ökade incitament att lära sig svenska och därmed klara sig utan tolk vinner såväl individen som samhället.

Anders Hansson (M)

Alexandra Anstrell (M)

Elisabeth Björnsdotter Rahm (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)